

SLOVENSKI NJAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmuri nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujdežele toliko več, kolikor poština morda.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Franu Kolomaz hiši „Gledališka stolba“.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zahvala in prošnja!

Skorej nastopi „Mir“ tretje leto svojega življenja. Odkar je leta 1867 zamrl „Slovenec“ v Celovci, koroški Slovenci neso imeli svojega časnika. Zdaj pa imajo „Mir“, ki jih poučuje v milem slovenskem jeziku, jim donaša novice iz vseh krajev sveta in jim dela kratek čas, razglašuje njih želje in potrebe, odkriva njih rane in bolečine, pa tudi brani njih svetinje in pravice.

Da koroški Slovenci tak časnik imajo, za to gre hvala in zahvala č. gg. rodoljubom, ki se neso le sami naročili, temveč tudi drugih naročnikov nabirali na „Mir“, — ki so nam naznajali novice in pošiljali dopisov, — ki so nam še celo pomagali z denarnimi darovi.

Vsem tem č. gg. izrekam pred celim svetom najtoplejšo in srčnejšo hvalo in zahvalo!

Tej hvali in zahvali pridenem tudi najlepšo in ponižnejšo prošnjo za prihodnje leto 1884.

„Mir“ se tiska in razpošilja v 2500 iztisih: to stane veliko denarja. Tudi se marsikdo oglasi, da bi srčno rad bral „Mir“, da pa ne more plačati naročnine; taka prošnja se nikomur ne odreče. Slednjič se še primeri, da nastane kaka tožba in pravda, katera zraven drugih sitnosti in kaznij požre sila veliko denarja.

Pri vsem tem pa je „Mir“ tako dober kup, da se vse čudi, kako da more izhajati.

Treba je k temu sila veliko naročnikov, pa tudi nekaj darežljivih podpornikov.

Zatorej ponižno prosim:

1. Da nobeden sedanjih naročnikov ne odpade.
2. Da si vsak prizadeva, pridobiti novih na-

ročnikov. Dozdanja skušnja uči, da po farah, kjer kak rodoljub naročevanje v roko vzame, število naročnikov hitro in veselo narašča. Imamo rodoljube, ki pod jednim zavitkom prejemljejo po 15, 20, 30 in 40 iztisov.

Naši ljudje neso tako zvedeni in vajeni, ne vejo, kako se naročuje in kako denar pošilja po pošti, nekateri so tudi daleč od pošte. Radi in veseli plačajo goldinarček, ako jim kak rodoljub seže pod ramo.

3. Cena ostane stara, „Mir“ velja za leto 1 gld., za pol leta 50 kr. Nekaj pa moram prositi! Poštnine je za vsako številko 1 kr. torej za leto 24 kr., kar znaša za 2500 iztisov 576 gld. To je za nas sila veliko!

Gg. rodoljubi! razdelimo to butaro, več ramjo ložej nosi. Kdor je torej dobre volje, naj naročnini priloži za poštnino 24 kr.; gotovo ga to ne bode bolelo, nam pa bode to velika velika pomoc in podpora. Še jedenkrat povem: Naročnina ostane, kakor je bila doslej — jeden goldinar —; kdor pa premišljuje to nizko ceno, kdor pozna in preudarja denarne razmere koroških Slovencev, ta mi gotovo ne bode jemal za zlo, da s to prošnjo nadlegujem rodoljube.

4. Nemci in nemškutarji so osuovali nemški „Sulferajn“, ki ne samo po Avstriji, tamveč tudi po ptuji deželah, po Nemčiji, nabira denarjev in pošilja tiste „Judeževa groše“ in nemške bukve tudi nekaterim učenikom in šolam na Slovenskem. Delje so na Dunaji napravili judovski milijonarji, nekdanji liberalni ministri, državni in deželni poslanci, doktorji, profesorji in druga takia nemško-liberalna in sedanemu ministerstvu nasprotna ropotija neko fabriko, kjer se kujejo dopisi in nabirajo denarji. To se vse pošilja urednikom in časnikom po raznih deželah. Vsem je znano, da se na to izda vsako leto več kot 40.000 gld.

Tudi „Mir“ je imel te dve leti po vsem Slovenskem, v Zagrebu, Gradcu in na Dunaju nekaj dobrotnikov, ki so z denarjem podpirali „Mir“, tako da se je mogel pošiljati tudi tistim ubogim Slovencem na Koroškem, ki se za nj oglasijo, pa ne morejo plačati naročnine.

Da bode to mogoče tudi prihodnje leto, lepo, prav lepo prosim č. gg. rodoljube, da „Miri“ tudi zanaprej ostanejo dobrotniki!

Slovenci! Nasprotniki naši napenjajo vse moči in delajo na vso sapo, da bi z denarji in pravdami naše slovenske časnike zatrli na Koroškem in Štajerskem. Napenjajmo svoje moči, delajmo na vso sapo tudi mi: Ne udajmo se; vse za Boga, cesarja in domovino!

Andrej Einšpieler.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. decembra.

V včerajšnji seji državnega zbora izjavlja predsednik dr. Smolka zahvalo nj. visokosti cesarjeviča Rudolfa na čestitanji državne zbornice o porodu nadvojvodinje Elizabete. Poslanec Richter in tovariš predloži novo postavo, s katero naj bi se spremenili § 340 občenega, § 453. zapadnogališkega, § 450. tirolskega in § 440. italijanskega sodnega reda. Poslanec Tausche in tovariš interpeluje finančnega ministra, bode li in kdaj hoče predložiti postavo v zmislu zakona s 30. marca 1881. l. čl. 5., s katero naj bi se zdelačil, oziroma odpisal zemljiški davek, kar ga je bilo l. 1881. in l. 1882. preveč upačanega. Poslanec Wiesenburg zahteva, da bi se debatevalo o dogovoru ministra-prvomestnika na interpelacijo z dne 23. aprila t. l. zaradi redarstvene prepovedi ljudskega shoda; predlog pa se odbije s 148 proti 120 glasom. Na to se preide k dnevnemu redu. — Grof H. Clam-Martinic poroča o predlogi, zadevajoči pobiranje davkov od 1. januarja do konca marca 1884. V generalni debati govorita proti poročilu Men-

LISTEK.

Časnikarstvo in naši časniki.

(Dalje.)

Pa „revenons à nos moutons“! Celje — rekli smo — takrat še ni bilo tako gnezdo strastnih nemškutarjev in sebičnih Nemcev, kajti že leta 1848 so v tem mestu jeli izdavati nemški „Cillyer Wochensblatt zur Belehrung und Vertretung des Bürger- und Bauernstandes“, ki ni poznal najmanjše nemškatarske strasti. Leta 1848. se je ta časopis po dvakrat v tednu izhajajoč, prekrstil v „Cillyer Zeitung“, (Zeitschrift für Stadt und Land mit besonderer Rücksicht auf deutsche und slovenische Interessen), ki je dobro potegovala se za slovenske koristi. Podoba je, da je bil tudi ta nemški list odveč mej slovenskim ljudstvom, zato je isto leto zaspal v miru Gospodovem. Uradna „Laibacher Zeitung“ je isto leto jela izhajati po štirikrat v tednu, nje priloga „Illyrisches Blatt“, (Zeitschrift für Vaterland, Kunst, Wissenschaft etc.) pa po dvakrat. Tednik

„Laibacher Kirchenzeitung“ je ono leto tudi zaspal v imenu Gospodovem, a naši učeni duhovniki se vendar še neso bili toliko ohrabrali, da bi bili začeli znanstven bogosloven list izdavati; na svetlo so takrat spravili nepotreben nemšk tednik „Theologische Zeitschrift“, za nemško ljudstvo — najbrže za Kočevje — pa verski tednik „Zeit und Ewigkeit“ (ein religiöses Wochenblatt). Gola potrata novcev in narodnih duševnih sil!

Leto 1850 bilo je posebno zanimljivo za naše novinarstvo. Poleg prej imenovanih slovenskih časopisov („Novice“, „Zgodnja Danica“, „Slovenija“ in „Celjske novine“) smo dobili prvi uradni slovenski list „Ljubljanski časnik“, ki je izhajal po dvakrat v tednu. Kar je že leta 1850. bilo mogoče, moral bi tudi biti mogoče leta 1883. O potrebi uradnega slovenskega lista z oglašnikom govorilo in pisalo se je pri nas toliko, da že vrabci po strehah o tem žvrgolé. Ko bi podlistkar na tem mestu hotel stvar dalje razpravljati, očitalo bi se mu pač po vsej pravici in resnici, da vodo v Savo nosi. Poleg slovenskega uradnega lista — „Ljubljanskega časnika“

— je „Laibacher Zeitung“ kot nemški uradni list izhajala po štirikrat v tednu. Kaj bi slavni vladni prizadevalo res toliko troškov, ko bi sedanja „Laib. Zeitung“ mesto po šestkrat v tednu izhajala le po tri- ali štirikrat, poleg nje pa izdajala še slovenski uradni list po dva- ali trikrat v tednu! S tem pa podlistkar ni hotel reči, da nam je potreba nemške „Laibacher Zeitunge“; trebam je toliko malo, kot lanskega snegu! Jacquesove čenče se lehko odbijajo v Dunajskih uradnih in poluradnih novinah ali pa v onih Dunajskih časopisih, kateri jih mej svet trosijo! Pa kje bi potem sedanja narodna deželna vlada Ljubljanska odbijala po vsem opravičene napade narodnega „Slovenskega Naroda“?

Že prej je bilo omenjeno, da so se ob času občnega navdušenja za narodno stvar kmalu osnovala slovenska društva v raznih mestih slovenske domovine, zunaj te pa še v Gradcu in Beču. Posebno lepo se je mej njimi razvijalo slovensko društvo v Trstu, ki je za narodno probujenje in izobraževanje primorskih Slovanov — Slovencev in Hrvatov — jelo izdavati v Ljubljani tiskan, hravsko-slovenski časopis „Jadranski Slavjan“, ki

ger in Fürnkranz, katerima odgovarja finančni vojakov — „Standard“ razvija misel, da se ne sme odlašati z angleško intervencijo, ako se hoče Nški delta ubraniti anarhiji. Jedenako mislijo „Times“.
„Daily News“ pa menijo, da se mora na khediva uplivati, ka ostane samo v odporu, ker da se mora le Egipt braniti tujega navalna.

V českem klubu je knez Lobkovic že v ponedeljek naznani, da bode za sedaj odložil podpredsedstvo. (Govorilo se je, da bode v kratkem pozvan v gospoško zbornico.) Na njega mesto je potem česki klub po tajnem glasovanju designoval grofa Rharda Clam-a. Poljski klub je s tem imenovanjem zadovoljen. V tej seji je dr. Šrom v imenu klubovem čestital dr. Rieger-ju o njega 65. rojstvenem dnevu.

Klub zdajne levice sklenil je na predlog Russ-a predsedstvu izročiti Pražke resolucije o administrativni delitvi Česke in o abstinenčni politiki, o katerih naj bi zbiral tvarino in poročal po Božiči. Klub je nadalje sklenil, da bode zopet prevzel volitve v pravosodni odsek, iz katerega je bila levica lansko leto izstopila.

Opozicionalni listi zatrjujejo odločno, da se bodo na Moravskem v kratkem zvršile mnogo-brojne premembe v osobi političnih uradnikov, in pa da se bodo pri namestništvu v Brnu zamenili nekateri načelniki oddelkov. „Politik“ dostavlja tem poročilom kako dovtipno, da ne ve, izvirajo li iz dobre informacije, ili iz slabe vesti.

Izvirna brzjavka iz Zagreba poroča „Tri-buni“, da je bil vzprejem oblastev, sodišč in uradov pri novem banu formalen in bladen. Okrog novega bana da se sučajo elementi izrečno unionske strankarske smeri, kateri so imeli že pod baronom Rauchom žalostno ulogo.

Kdo plača stroške po židovskih izgredih? Na ukrep Požunskega mestnega zabora, da naj se vojaški erar za stroške lanskega posredovanja pri židovskih izgredih obrne do vlade, odgovarja ogerski minister za notranje stvari, da mora mestna občina sama poravnati te stroške, ker da je naloga občine, skrbeti za red v svojem okrožju, torej tudi plačati stroške, ki navstanejo za povrnitev ka-jenega miru.

Vznanje države.

Pri Berani poleg Guzinja ob črnogorski meji je turški maršal Mustafa Assim-paša zbral petnajst batalijonov uizamov ter črnogorski vladjavil, da ima dovelj vojske na razpolaganje, s katero lehko obvaruje komisijon za mejno ureditev vsakeršnjega sovražnega napada od strani Albancev. Ob jednem je pozval črnogorske poverjenike, da zopet povzemó započeto delo. Vojvoda Plamenac se je na to povrnil v Berano.

Iz Londona se poroča „Pol. Corr.“, da je angleškemu kabinetu od Sira Evelyn Baring-a došlo kako neugodno poročilo o položaji v Egiptu. Baring priporoča angleški protektorat kot jedino uspešno sredstvo, ki bi odpomoglo sedanjim nesrečnim razmeram. Angleški kabinet pa da ni zavzet za takovo rešitev tega vprašanja, temveč da se zadovoljuje same osiguranjem Sueškega kanala. — Poroča iz Egipta soglasijo v tem, da so se zavorški vojaki v zadnji bitki brabro borili, da pa so jih baši-bozuki popustili, na kar se je carré razklenil in so sudanski ustasi skorpopolnem uničili 600

zidala, da bi ga rudar od zunaj gledal, ampak da bi mu bilo šola omiki in oliko — in vendar je postot discrimina rerum še le g. Novak, po katerega žilah teče čista česko-slovanska kri, spoznal, da naj se divadlu odprejo duri in da naj se predstavljajo igre v omiku in izoliko in kratek čas Idrijskega prebivalstva. In glejte, 18. novembra je bila predstava in dne 3. t. m. na predvečer rudarskega praznika sv. Barbare zopet slovesna predstava s petjem.

Škoda in — recimo naravnost — greh bi bilo, ko bi se tako izvrstnim igralnim močem ne dalo prilike igrati, kakor sem jih ta večer inel prijetno priliko občudovati. — V igri: „V spanji“ so nastopili: gospodičini Lavoslava Punčuh-ova in Mimica Lapajne-jeva in gospoda Fr. Vončina in Grašek. Gospodična Punčuh-ova je naša dobra znanka že iz prejšnjih let — pravi steber „Slovenskej Taliji“ v Idriji. Mi bomo o njej obširnejše spregovorili o prvej priliki. — Gospica Lapajne-jeva zavzema vso našo pozornost. Ako bi hoteli biti galantni, bi opisavali vitko njen rast. Elegantna nje igra in impozantna postava na odrupravila je najboljši utis, in mi veselo pozdravljamo gospodičino posebno še, ker se v svoji roli nikdar s spominom ne bori in ker je je v govoru lastna takta milna jezika, da lahko z mirno vestjo rečemo, da je ona pravi biser slovenskega gledališča. — Isto tako se moramo pohvalno izreči o g. Vončini in Grašku. Prvi je odlčnjak kot „Charakterdarsteller“, — drugi pa jako spreten ljubimec. O obeh gospodih pa bomo obširnejše govorili drugi pot.

Druga igra bila je „Mutec“. Tu so nastopili: gospodičini Goslarjeva in Šinkovič-eva in gospodje Vinko Lapajne, Vončina, Singer in Grašek. Igra se je gladko vršila, in ensemble bil je vzgleden. Gospodičini sta začetnici, a neustrašljiv njihin nastop nam je porok, da so gg. aranžeri pravo zaledi, da so ju mej igralce vprejeli in z labko vestjo se gospodičinama v pribodnje večje role izroče. Za sedaj čestitamo. — Neovrgljivo pa je komik g. Lapajne, brat Mimičin, mej gospodi igralci poleg gosp. Vončine najspretnejša moč. Videli smo v svojem življenju dosta komikov, a smelo trdim, da g. Lapajne ima v komiki res svoj poklic. Gospodu se vidi, da se je v svoji stroki na Dunaji šolal in sicer izvrstno šolal. To vam je naravna igra, — vsak korak vzbuja gledalcu smeh in ta gibčnost in mimika — z jedno besedo: komik po božjeg volji. — Slavno dramatično društvo v Ljubljani že danes opozorujemo na to izredno moč in zagotavljamo, da bju gg. Kajzel in Lapsjne slovensko gledališče z občinstvom natlačeno polnila. — Gosp. Singer je vrlo priden igralec in vlasti njegov sonoren glas mu v rokah, kakor je ona dra. Skaze, kaj dobro služi. — Pred igro in mej igroma je pel mešani zbor pod vodstvom g. Bezek-a pesni: „Rudarska“ — zložil

ga je uredoval učeni Šimon Rudmaš. Takrat je baje v Celovci začela na svito hoditi „Slovenska bčela“ (1850—1853), ki ju sledila po J. Drobnici uredovani „Slovenski čbelici“ v Celji.

Odveč bi bilo tu raštevati nemške liste v slovenskih pokrajinh izhajajoče; bili so isti kot prejšnje leto.

Hujši časi so napočili časnikom z letom 1851. Prejšnjo tiskovno svobodo je močno skrčila dne 6. julija 1851 prijavljena naredba o posvarenji časopisov. Prvi odstavek te naredbe se je glasil tako-le: „Ako kak časopis stanovitno kaže svoje sovraštvo proti prestolu, proti jednoti in celoti države, proti veri, nравitosti in sploh proti temeljem državne družbe ali pa spodkopuje javni mir in red, posvaril se bode dvakrat pismeno. Če je bilo to svarjenje brezuspešno, lehko ga ustavi namestnik kronovine, v katerej časopis izhaja; ustavi pa ga lehko začasno, — namreč za 3 mesece. Le ministerstvo ga lehko ustavi še za dlje časa ali pa za zm. rom. Pritožba zoper odločbo namestnikovo nema odložne moči.“ Ta naredba je očitno naznala ona razglasila od 16. dne avgusta in 31. dne decembra istega leta, ki sta nikdar prav oživljeno državno ustavo od 4. sušca 1849 popolnem poko-

pala. Z državno oblastjo se je zavezala še cerkvena. Škofje in drugi cerkveni dostojanstveniki so že začetkom kaj pisano opazovali razvitek časnikarstva. Na miglaj državne oblasti so škofje sedaj živo in nujno svarili posamične liste, ter jih opominjali na besede sv. pisma, da naj vernikov nikar ne pohujšujejo, sedaj so pa svoje verne svarili pred čitanjem raznih časopisov. „Ti so jim lažnjivi preroki, ki resnico grdi in preklinajo, svete reči zasmehujejo, priproste, malo izobražene ljudi zapeljujejo in javno mnenje pačijo.“ Tedanji slovenski časopisi so bili pač prepohlevni, da jih gotovo ni bilo treba našim škofov svariti. Da se ne šalim, naj pričuje neki razglas Brnskega konzistorija.

„Moravske novine“, katere so se vrstile med poluradne liste, so jedenkrat nasvetovale, da bi se pri cerkveni godbi, pri cerkvenem petji ljudstvu nerazumne latinske besede, latinske pesni nadomestile s českimi besedami, s českimi cerkvenimi pesnimi. To se je zdele škofijskemu konzistoriju v Brnu tako nevarno in pregrešno, da je s posebnim razglasom svaril pred čitanjem rečenega lista. Pri tej priliki se živo spominjam, kako so se pri nas nekateri starokopitni duhovniki — po letih na-

vadno še zelo mladi — jezili, ko se je bilo jelo v naših listih razpravljati vprašanje o češčenji bitja božjega v narodnem jeziku. Kot bi vsegaveden Bog slovenski ne razumel! Cecilijanci, tudi de vobis fabula narratur.

Vladni absolutizem je tudi Slovencem močno moril narodno zavest. Več listov je s časom poginilo. „Primorski Slovan“ je umrl že tekom prvega leta svojega življenja. „Celjske novine“ so utihnilo leta 1851. O „Sloveniji“ in „Pravem Slovencu“ že davno ni bilo ne duha ne sluha. A poginila sta tudi dva nepotrebna nemška lista, katerima so naši duhovniki znašali gradivo; ta dva lista sta bila prej imenovana tednika („Theologische Zeitschrift“ in „Zeit und Ewigkeit“), ki sta v zveličavni nemščini svojim pičlim naročnikom in čitateljem preskrbovala nebeske hrane! Ker se je imela vsa Avstrija preustrojiti po istem nemškem kopitu, bilo je le naravno, da naša deželna vlada ni več potrebovala slovenskega uradnega lista. „Ljubljanski časnik“ je poginil leta 1852. Tega se je najbolj veselila „Laibacher Zeitung“, ki je sedaj pri obilej hrani tako nagloma rastla, da je že z letom 1853 izhajala po šestkrat v tednu.

(Dalje prih.)

Josip Gajjezda, in „Tam, kjer beli so snežniki“ od A. Nedvěda. Pelo se je tako dobro, za kar gre hvala posebno gospodinam pevkam in g. Bezek-u, ki se za petje v Čitalnici res prav zelo vestno trudi. — Bil je izredno prijeten večer in gledališče polno. V ložah je bilo mnogo gospodov uradnikov in tudi c. kr. rudniški nadsvetnik gospod Novak s svojo obiteljo.

Konečno moramo pa še posebno hvalo izreči gospoj Dragotini Lapajne jevi, ki se je toliko trudila za izvrstni uspeh tega večera, in tajniku g. Fr. Kosu, potem juristu gosp. Jakobu Vidicu in tgovcem g. Goli-ju in g. Valentini Trevnu, ki gledališču prijazno prepričata svoja trgovska pomočnika g. Singerja in g. Grašeka.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

(Konec.)

Centralni odbornik g. Robič poroča, da se je ustanovila na Dunaju trgovinska zadruga za prodajo mlekarških izdelkov in da je centralni odbor kmetijske družbe sklenil, da ista s 100 gld. pristopi kot ud.

Centralni odbornik g. dr. Poklukar opisuje krišt te trgovinske zadruge, pri katere ustanovljeniji na Dunaji se je i on z mnogimi državnimi poslanci udeležil.

Odkar se je meja za uvaževanje živine proti Ruskej in Rumunskej zaprla in ker se bodo kmalu razdelili občinski pašniki, kaže kmetovalcem najbolj, da se holj poprimejo živinoreje. Zadnji živinski so menj v Ljubljani je kazal, da se goveja živina prodaja čem dalje bolj in za dobro ceno. Kranjska živina se prodaja na Laško in preko Koroške na Nemško in morebiti se kmalu, kakor hitro se cene na železnicah za prevažanje goveje živine znižajo, kranjskim živinorejem odpri pot, da bodo prodajali svojo živino za največji želodec v državi, za Dunaj. Načelnik te zadruge je g. grof Dürkheim, ki ima sam že zdaj veliko izvažanje mlekarških izdelkov. Zadruga se bode v prvej vrsti ozirala pri posredovanju prodaje mlekarških izdelkov na svoje člane, katere bode poučevala, kako se imajo pripravljati mlekarški izdelki, da se prodadó dražje. To vedo gotovo dobro ceniti Bohinjci, ki že zdaj svoje pridelke dosti dražji prodajajo nego prej.

Živinorejci naj se tedaj poprimejo lepe prilike, ter pristopijo k tej zadrugi.

Predsednik baron Wurzbach pravi, da je centralni odbor kmetijske družbe hotel z upisom v zadrugo pomagati kmetskim gospodarjem, sosebno živinorejcem, in da bi rad storil več, ko bi dohodki družbe ne bili tako skromni. Morda, tako upa g. Wurzbach, pridejo boljši cas, potem se bode storiло več.

Potem se konečno odobri vse poročilo. Tajnika namestnik in blagajnik g. Bruss poroča potem o računu za l. 1882. Dohodki so znašali 8432 gld. 34 kr., stroški pa 7446 gld. 47 kr. Ostale je tedaj v blagajnici 985 gld. 86 kr.

Proračun za l. 1884 kaže dohodkov 5283 gld., stroškov pa 5241 gld. 41 kr.. tako da bi bilo blagajničnega preostanka 41 gld. 59 kr.

Gospod Dežman vpraša, se je li skrbelo v proračunu za stroške izdavanja kmetijskega lista, katero je sklenil lanski občni zbor.

Gospod Brus opomni, da zaradi izdavanja lista neso še došla vsa poročila poddržnic. V obče pa se porabi za list 400 gld, ki so umeščena v proračunu za izdavanje „Naznani“ in poročilo centralnega odbora.

Predsednik baron Wurzbach pravi, da so se nekatere poddržnice izjavile za izdavanje, druge pa proti. Tudi ni še rešeno vprašanje, ali bi izhajal list v jednem, ali v obeh deželnih jezicah. V obče pa ima priti vprašanje izdavanja lista še v razpravo.

Cesarški svetnik gosp. Murnik pravi, da ni treba staviti za list kako svoto v proračun, kajti porabi se denar, ki se je doslej izdaval za „Naznana“. Da se udje upisujejo, to ne zadostuje, treba je tudi plačati letni donesek. Potem se bode izhajalo

in plačal se bode tiskar, posebno ako dovoli, kakor se je izrazil gosp. Kramar, poljedelsko ministerstvo podpora za kmetijski list. Stroški za list so zavisni od papirja. Za tisoč izvodov na slabeji papir tiskane številke velja 14 do 15 gld., na boljši 20 gld. Zraven pa je še računati za razpošiljatev vsake številke 2 do 3 gld. A to velja le, ako je uredništvo lista brezplačno.

Potem se proračun odobri.

Premoženje društva znašalo je, kakor nadalje poroča blagajnik, koncem l. 1882. 34.650 gld. 1/2 kr. in se je proti prejšnjemu letu pomanjšalo za 927 gld. 44 kr. vsled kursne difference.

Tudi stan premoženja se odobri brez razgovora in preide se k volitvi odbornikov in tajnika, o katerej smo že poročali. Potem se zborovanje zaradi neslepčnosti sklene.

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je za zgradbo šole v Šent Juriju na Pesnici 100 gld. — in za pravno farne cerkve na Premu 200 gold.

— (Gospod M. Herman), državni naš poslanec in deželni odbornik štajerski, obolel je nevarno; vendar se mu je baje nekoliko na boje obrnilo.

— (Promocija.) Učeni naš rojak in pisatelj, g. profesor Karel Glaser, bil je zadnji petek na Dunajskem vseučilišči promoviran za doktorja filozofije. Rigoroze delal je iz sanskrtsčine s takim uspehom, da so mu čestitali prvi neuški jezikoslovci na Dunajskem vseučilišči, tako n. pr. Schenkl. Kakor ste že poročali, predal je preje Dunajskej akademiji znanosti v razsojo učeno razpravo o „Bāna Pārvatīparinayanātāka“, kojo je akademija vzprejela ter sama dala v tisk; (napačno bilo je v raznih listih čitati, da je g. profesor Glaser imenovan razpravo sam dal natiskniti). G. profesor Glaser je gotovo prvi Slovenec, ki je indiške filologije doktor, in ker sluje radi učenih svojih razprav že mej nemškimi učenjaki, čestitamo iz poinega srca ogromnim uspehom, ki jih je dosegel na učenjaškem polju vrli naš domoljub.

— u.

— (Jugoslovanske akademije) zgodovinsko-filologični oddelek ima danes populudne sejo, pri katerej bode naš rojak in akademije redni član g. M. Valjavec čital razpravo o naglasu glagolov.

— (Umrl) je g. Matija Fric, župnijski oskrbnik in dekan pri Velikoj Nedelji, v 9. dan t. m. Blag mu spomin!

— (Umrl) je v Mariboru v 9. dan t. m. Makso baron Rast, naš tako odločen nasprotnik.

— („Zlata Praha“) imenoval se bode velik ilustrovani tednik, ki začne o novem letu izhajati pod uredništvom Ferd. Schulza v založbi knjigarja Otta v Pragi. Med glavnimi sodelalci tega lista imenovati nam je posebno Jana V. Lega, ki bo seznanjal Čehe z našimi razmerami in našim življenjem. Kakor smo izvedeli, bode list že v prvej številki prikazani slike iz krasne naše domovine; priporočamo torej izobraženim Slovencem, naj si ga naročajo, zato pa začno opuščati nemške ilustrovane liste, s katerimi je naša domovina vedno še preveč preplavljena.

— (Ali je beseda „komunard“ razdaljenje časti?) To vprašanje bi se bilo imelo danes rešiti pri c. kr. okrajnej delegirane sodnji Ljubljanski po c. kr. sodniku F. Čučku, a ni do tega prišlo, ker je tožitelj od tožbe odstopil. Stvar pa je bila ta: Znani kročač Fran Železnikar tožil je Miho Končarja, da mu je pri ustanovljenju kročaške zadruge reklo „komunard“ in da mu je pretil, da ga bode ustil po policiji iztirati iz dvorane. Tožitelj kročač Železnikar trdi, da je razdaljen v svojej časti kot državljan, kajti po njegovem mnenju se „komunisti“ le še v ječah nahajajo, tedaj bi bil on nevaren človek. Sodnik gosp. Čuček pravi, da je beseda „komunist“ le relativen pojem, kajti piše se „in commune“, gre se kam „in commune“ itd., v obče pa misli, naj bi se stranki z dobra poravnali. Toženi Končar zanikava, da bi bil kročač Železnikar reklo komunard, pač pa mu je, ker se je „hausknechtenmässig“ obnašal,

nasproti zaklical: „Jaz nesem komunard!“ Tudi ne taji, da je Železnikarju zaradi njegovega surovega obnašanja pretil, iztirati ga iz dvorane. Če pa Železnikar besebo komunard na se vzame, nema nič proti temu. Tožitelj Železnikar zahteva, naj se izreče sodba, da bo imel mir od g. Končarja, ki je njegove prijatelje svaril, naj ne občujejo s kročačem Železnikarjem, kajti le-ta bode kmalu v verigah na Gradu sedel. Toženi g. Končar pravi, to ni res; v obče pa prosi, ker se mu je poziv dostavil še le v ponedeljek, naj se obravnava preloži, da nastopi dokaz resnice in se jedenkrat napravi konec. Toženi Končar navaja v dokaz resnice celo vrsto prič. Ko sodnik g. Čuček še jedenkrat vpraša, se li hočete stranki pogoditi, reče kročač Železnikar, naj Končar prekliče. A Končar odvrne, da ne prekliče nicesar, temveč da nastopi dokaz resnice. Naposled se zadowolji tožitelj kročač Železnikar s tem, da ga bode g. Končar puščal v miru. G. Končar pravi, da ne mara niti imeti z njim kacega opravka. S tem je, ker je tožitelj od tožbe odstopil, obravnava končana in torej ne vemo, je-li beseda komunard razdaljiva, ali ne.

— (Iz Borovnice) piše se nam v 9. t. m.: Na poziv g. župnika zbral se je včeraj po cerkvenem opravilu nad 120 posestnikov v Šolski sobi in sicer v ta namen, da se pouté o važnosti zemljiskih knjig. Gosp. Danilo Majaron prevzel je to nalogu ter v poldružu uro trajajočem izvrstnem in vsacemu lahko umljivem govoru raztolmacil važnost zemljiskih knjig in razne podrobnosti. Poslušali so ga z največjo pozitivnostjo in marsikateremu bode to predavanje v prid. Iskrema hvala g. Majaronu, na katerega smemo biti ponosni. — Da pa naš župan ni prišel k temu shodu, nas ni prav nč učalilo, saj vemo, da zajema vso svojo modrost iz „Celjskega buteljna“. — —r.—

— (Župnijo pri sv. Kunjeti) v Slovenskih Goricah dobil je g. Fran Pignar, kaplan v Hočah.

— (Slovenska Čitalnica v Gradi) ima 15. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni „zur Stadt Neugraz“ (Neugasse) svoje občno zborovanje s sledenim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zborovanja. 2. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju v letu 1883. 3. Poročilo blagajnikovo in proračun za leto 1884. 4. Poročilo kužničarjevo in gospodarjevo. 5. Volitev dveh pregleovalcev računov. 6. Volitev dveh načelnikov. 7. Volitev odbora. 8. Razni nasveti.

— (Izredno veliko repo), 6 1/2 funta težko, videli smo včeraj pri gosp. L. Tavčarji v „Hôtel Evropa“. Pridelal jo je na svojem posestvu na Bizejškem.

— (V Abaciji) bodo vse zgradbe in naprave v kratkem dovršene, in se bode to novo zavabljene tekom prabodnjega februarja otvorilo. Mej tem pa se skrbi za ugodnejo železnično zvezo. V to svrhu prične počenši s 15. t. m. na progi Št. Peter-Reka voziti brzovlak (za vse tri razrede). Ta vlak bode v zvezi s kurirnimi vlaki glavne proge.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 11. decembra. „Polit. Correspondenz“ poroča iz Londona: Angležka vlada poslala je v Indijo povelje, naj bode šest polkov za Egipt pripravljenih.

Dunaj 11. decembra. Pri obravnavi o indemniteti izjavil je poročevalci grof Clam-Martinic, da v naporih njegove stranke ni niti sledu o zatiranji nemškega naroda. Nemec vendar ne more v tem videti zatiranja, da Čeh v Českej v svojem jeziku dobiva pravico. Govornik opominja levico, naj z idejami, kakeršna je razdelitev Česke, ne ruši jednote in ne uničuje organičnih stanic, iz katerih je sestavljen ves veliki organizem. To je nevarno početje. Mi hočemo podedovani značaj države varovati in štititi, in v tem je razlog naše jedinosti. (Živahno odobravanje na desnici).

Sigurno zdravilen uspeh. Naval krvi, težko sapo in vse nasledke slabega toku krvi ozdravi uspešno po kratkem rabi pristoi „Moll-ov Seidlitz-prašek“ Skatljica z uporabnim navodom 1 gld. Vsak dan ga razpošilja po poštnej povzetji A. Moll, lekar nar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 3 (690—2)

Tuji:

dne 11. decembra.

Pri Slovnu: Blasel z Dunaja. — Pater Andrej iz Inomosta. — Schnabler iz Gorice. — Lengy 1 iz Kaniže. — Sakser iz Feldkirchna.

Pri Mateti: Weber z Dunaja. — Schuntar iz Idrije. Kuchler z Dunaja. — Fürth iz Budweisa. — Kapuscinski z Dunaja.

Umrli so v Ljubljani:

4. decembra: Josip Štepic, sobni slikar, 31 let, Mercodne ulice št. 1, za jetiko. — Jakob Kolenc, delavec, 55 let, Pred konjušnico št. 2, za jetiko.

5. decembra: Josipina Levec, kupčevalčeva hči, 16 let, Reseljev trg št. 1, za davico.

8. decembra: Apolonija Golob, črveljarjeva udova, 61 let Kurja vas št. 9, za plučnico. — Marijana Poljanšek, komisjonarjeva žena, 44 let, Kolodvorske ulice št. 20, za rakom.

9. novembra: Rudolf Bäcker, železniškega mehanika sin, 6 $\frac{1}{2}$ leta, Marije Terezije cesta št. 14, za davico. — Janez Kukovič, superior misijonskih duhovnov, 38 let, Travniške ulice št. 3, za srčno napako. — Janez Ljubič, delavčev sin, 8 dñij, Opeksarska cesta št. 9, za čeljustnim krčem.

V deželnej bolnici:

2. decembra: Jarnej Sušnik, gostič, 77 let, za plučnim edenom. — Alojzija Lokvenc, gostja, 50 let, za zunanjim prisadom. — Magdalena Mavrin, delavčeva hči, 2 leti, za jetiko.

4. decembra: Jožef Tratnik, bivši tkalec, 54 let, bil je umirajoč v bolnico prinešen ter bode uradno preiskan. — Ferdo Magajna, magacinar, 45 let, za použito žvepljenje kislino. — Janez Remšgar, gostič, 70 let, za kroničnim katrom v črevesu.

6. decembra: Andrej Marinšek, krojač, 26 let, za travmatično vnetico trebušne kožice.

7. decembra: Jurij Stegne, dninar, 32 let, za vodenico. — Marija Inglč, šivilja, 77 let, za mrtvodom.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrotivi	Nebo	Močina v mm.
II. dec.	7. zjutraj	734.00 mm.	— 4.0°C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
	2. pop.	732.41 mm.	— 1.6°C	brezv.	obl.	
	9. zvečer	730.85 mm.	— 2.2°C	sl. jz.	obl.	snega.

Srednja temperatura — 2.6°, za 2.0° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 12. decembra t. l.

		gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	.	7	96
Rež,	.	5	36
Ječmen	.	4	87
Oves,	.	2	92
Ajda,	.	5	20
Proso,	.	5	36
Koruza,	.	5	40
Leča	.	8	50
Grah	.	8	50
Fižol	.	10	—
Krompir, 100 kilogramov	.	2	86
Maslo, kilogram.	.	—	94
Mast,	.	—	88
Špeh frišen	.	—	60
povojen,	.	—	74
Surovo maslo,	.	—	85
Jajca, jedno.	.	—	3 $\frac{1}{2}$
Mleko, liter	.	—	8
Goveje meso, kilogram	.	—	60
Televje	.	—	56
Svinjsko	.	—	52
Koštrunovo	.	—	36
Kokoš	.	—	45
Golob	.	—	18
Seno, 100 kilogramov	.	2	14
Slama,	.	—	1
Dryva trda, 4 kv. metre	.	6	90
mehka, "	.	4	40

Dunajska borza

dné 12. decembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	79	gld.	10	kr.
Srebrna renta	79	"	75	
Zlata renta	98	"	60	
5% marčna renta	93	"	80	
Akcije narodne banke	837	"	—	
Kreditne akcije	281	"	20	
London	121	"	—	
Srebro	—	"	—	
Napol.	9	"	60	
C. kr. cekini	5	"	72	
Nemške marke	59	"	30	
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	121	"

Izdajatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Državne srečke iz l. 1864.	100	gld.	167	gld.	—	kr.
4% avstr. zlata renta, davka prosta.	98	"	60			
Ogrska zlata renta 6%	120	"	40			
" papirna renta 5%	87	"	65			
5% štajerske zemljische, od. vez. oblig.	104	"	35			
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	115	"	70	
Zemlj. obč. avstr. 4 $\frac{1}{2}$ % zlati zač. listi	119	"	25			
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	102	"	90			
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	"	50			
Kreditne srečke	100	gld.	172	"	75	
Rudolfove srečke	10	"	19			
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	107	"	25	
Tramway-društ. velj.	170	gld. a. v.	218	"	20	

Tuji:

dne 11. decembra.

Pri Slovnu: Blasel z Dunaja. — Pater Andrej iz Inomosta. — Schnabler iz Gorice. — Lengy 1 iz Kaniže. — Sakser iz Feldkirchna.

Pri Mateti: Weber z Dunaja. — Schuntar iz Idrije. Kuchler z Dunaja. — Fürth iz Budweisa. — Kapuscinski z Dunaja.

Umrli so v Ljubljani:

4. decembra: Josip Štepic, sobni slikar, 31 let, Mercodne ulice št. 1, za jetiko. — Jakob Kolenc, delavec, 55 let, Pred konjušnico št. 2, za jetiko.

5. decembra: Josipina Levec, kupčevalčeva hči, 16 let, Reseljev trg št. 1, za davico.

8. decembra: Apolonija Golob, črveljarjeva udova, 61 let Kurja vas št. 9, za plučnico. — Marijana Poljanšek, komisjonarjeva žena, 44 let, Kolodvorske ulice št. 20, za rakom.

9. novembra: Rudolf Bäcker, železniškega mehanika sin, 6 $\frac{1}{2}$ leta, Marije Terezije cesta št. 14, za davico. — Janez Kukovič, superior misijonskih duhovnov, 38 let, Travniške ulice št. 3, za srčno napako. — Janez Ljubič, delavčev sin, 8 dñij, Opeksarska cesta št. 9, za čeljustnim krčem.

V deželnej bolnici:

2. decembra: Jarnej Sušnik, gostič, 77 let, za plučnim edenom. — Alojzija Lokvenc, gostja, 50 let, za zunanjim prisadom. — Magdalena Mavrin, delavčeva hči, 2 leti, za jetiko.

4. decembra: Jožef Tratnik, bivši tkalec, 54 let, bil je umirajoč v bolnico prinešen ter bode uradno preiskan. — Ferdo Magajna, magacinar, 45 let, za použito žvepljenje kislino. — Janez Remšgar, gostič, 70 let, za kroničnim katrom v črevesu.

6. decembra: Andrej Marinšek, krojač, 26 let, za travmatično vnetico trebušne kožice.

7. decembra: Jurij Stegne, dninar, 32 let, za vodenico. — Marija Inglč, šivilja, 77 let, za mrtvodom.

Lovski pes (brek)

bolj majhne postave, bele kratke dlake, z rujavo liso krog levega očesa in z zastrijočno črko A na levem stegnu, ki čuje na ime „Skok“, se mi je pred 4 dnevi izgubil.

Kdo pove, kje je, dobi primerno nagrado.

Dolenji Logatec, v 4. dan decembra 1883.

(779 3)

A. Candusso.

Trgovski učenec,

13 do 14 let star, zmožen slovenskega in nemškega jezika, vzprejme se v prodajalnico mešanega blaga v Kamniku pod chifro A. S. — Več se zvá pri trgovcu J. Luckmann-u v Ljubljani. (785—3)

G. PICCOLI,

homeopatičen in aleo-patičen lekar

„Pri angelji“

v Ljubljani,

na Dunajskej cesti,

priporoča p. n. občinstvu po 10 letni skušnji slediča

izborna zdravila.

Antirrhenum, najboljše zdravilo proti prehlajenju kostobilju, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobe. Steklonica 40 kr.

Dr. Mora-vo sredstvo zoper mrzlico je najbolje mej vsimi do zdaj znanimi zdravili proti spridenu prehlajenju mrzlice. Steklonica 80 kr.

Marija pomagaj želodčne kapljice. Omenjeno zdravilo služi v pomoč, ako kdo nema dobrega želodca, ako ima slabo sapo, ako ga napenja, ako se mu peha in ga vije, proti želodčnemu prehlajenju, zlatenici, ako se komu hoče vzdignati, ako boli koga glava (če to ne izvira iz želodca), proti zgagi, ako se dela komu kamen in nabira sluz, proti želodčnemu krku in zaprtju, ako je želodec pokvarjen z jedjo in pijačo, proti glišam, proti boleznim na vranici, jetrah in proti zlati žili in v različnih mrzlicah. Steklonica 20 kr.

Najboljše in najuplivnejše pravo norveško pomuhljivo jetrno olje proti mramorici, rhabditidi, plučnici, kašlu itd. Steklonica 60 kr.